

ممنوعیت های قانونی ناظر بر مدیرعاملی یا عضویت در هیات مدیره

ماده واحده- با توجه به اصل ۱۴۱ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران هر شخص می تواند تنها یک شغل دولتی را عهده دار شود.

تبصره ۱- سمت های آموزشی در دانشگاه ها و مؤسسات آموزشی و تحقیقاتی از این حکم مستثنی می باشند.

تبصره ۲- منظور از شغل عبارت است از وظایف مستمر مربوط به پست ثابت سازمانی، یا شغل و یا پستی که به طور تمام وقت انجام می شود.

تبصره ۳- شرکت و عضویت در شوراهای عالی، مجامع عمومی، هیأت های مدیره و شوراهای مؤسسات و شرکت های دولتی که به عنوان نمایندگان قانونی سهام دولت و به موجب قانون و یا در ارتباط با وظایف و مسئولیت های پست و یا شغل سازمانی صورت می گیرد شغل دیگر محسوب نمی گردد لکن پرداخت یا دریافت حقوق بابت شرکت و یا عضویت در موارد فوق ممنوع خواهد بود.

تبصره ۴- تصدی هر نوع شغل دولتی دیگر در مؤسساتی که تمام یا قسمتی از سرمایه آن متعلق به دولت و یا مؤسسات عمومی است و نمایندگی مجلس شورای اسلامی، وکالت دادگستری، مشاوره حقوقی و ریاست و مدیریت عامل یا عضویت در هیأت مدیره انواع شرکت های خصوصی جز شرکت های تعاونی ادارات و مؤسسات برای کارکنان دولت ممنوع است.

تبصره ۵- متخلف از این قانون به انفسال خدمت موقت از ۶ ماه تا یکسال محکوم می گردد و وجوه دریافتی از مشاغلی که در یک زمان تصدی آن را داشته است به جز حقوق و مزایای شغل اصلی وی مسترد می گردد. در صورت تکرار در مرتبه دوم، علاوه بر استرداد وجوه موضوع این تبصره به انفسال دائم از مشاغل محکوم می گردد.

تبصره ۶- آمر و صادرکننده احکام در صورت اطلاع به نصف مجازات مذکور در صدر تبصره محکوم می گردند.

تبصره ۷- مسئولین ذیحسابی و واحدهای مالی دستگاه های دولتی در صورت پرداخت حقوق و مزایا بابت شغل دیگر، در صورت مطلع بودن از شغل دوم به انفسال خدمت موقت بین ۳ تا ۶ ماه محکوم خواهند گردید.

تبصره ۸- افرادی که مستقیماً از سوی مقام معظم رهبری به سمت هائی در دستگاه های مختلف منصوب می گردند از شمول مفاد این قانون مستثنی خواهند بود.

تبصره ۹- کلیه سازمان ها، نهادها و ارگان هائی که به نحوی از بودجه عمومی استفاده می نمایند و شرکت ها و مؤسسات دولتی و وابسته به دولت و مؤسساتی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است مشمول این قانون می باشند.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده و نه تبصره در جلسه روز یکشنبه یازدهم دی ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و سه مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۳،۱۰،۱۴ به تأیید شورای نگهبان رسیده است. رئیس مجلس شورای اسلامی - علی اکبر ناطق نوری

قانون اصلاح ماده (۲۴۱) لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت

ماده واحده- ماده (۲۴۱) لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت مصوب ۱۳۴۷،۱۲،۲۴ به شرح زیر اصلاح و دو تبصره به آن الحاق می شود:

ماده ۲۴۱- با رعایت شرایط مقرر در ماده (۱۳۴) نسبت معینی از سود خالص سال مالی شرکت که ممکن است جهت پاداش هیأت مدیره در نظر گرفته شود، به هیچ وجه نباید در شرکت های سهامی عام از سه درصد (۳٪) و در شرکت های سهامی خاص از شش درصد (۶٪) سودی که در همان سال به صاحبان سهام قابل پرداخت است، تجاوز کند. در هر حال این پاداش نمی تواند برای هر عضو موظف از معادل یک سال حقوق پایه وی و برای هر عضو غیرموظف از حداقل پاداش اعضای موظف هیأت مدیره بیشتر باشد. مقررات اساسنامه و هر گونه تصمیمی که مخالف با مفاد این ماده باشد، باطل و بلااثر است.

تبصره ۱- شرکت های دولتی، مشمول مقررات این ماده در خصوص پاداش هیأت مدیره نیستند و تابع حکم مقرر در ماده (۷۸) قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶،۷،۸ می باشند.

تبصره ۲- هیچ فردی نمی‌تواند اصالتاً یا به نمایندگی از شخص حقوقی همزمان در بیش از یک شرکت که تمام یا بخشی از سرمایه آن متعلق به دولت یا نهادها یا مؤسسات عمومی غیردولتی است به سمت مدیرعامل یا عضو هیأت مدیره انتخاب شود. متخلف علاوه بر استرداد وجوه دریافتی به شرکت، به پرداخت جزای نقدی معادل وجوه مذکور محکوم می‌شود.

جلسه مورخ ۱۳۹۵،۲،۲۰ مجلس شورای اسلامی، تصویب و در تاریخ ۱۳۹۵،۲،۲۹ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

ممنوعیت از مدیرعاملی در قانون اساسی

الف) اصل ۱۴۱ قانون اساسی

ممنوعیت از مدیرعاملی و ممنوعیت از عضویت در هیات مدیره

در اصل ۱۴۱ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، افراد ذیل از مدیرعاملی و نیز عضویت در هیات مدیره شرکت‌های خصوصی ممنوع شده‌اند:

۱- رئیس جمهور و معاونان رئیس جمهور

۲- وزیران

۳- کارمندان دولت

ممنوعیت از مدیرعاملی در قانون تجارت

ج) لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت

ماده ۱۱۱ لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت و همچنین ماده ۱۲۶ قانون مذکور اشخاص زیر را از تصدی مدیرعاملی و نیز عضویت در هیئت مدیره شرکت‌های بخش خصوصی ممنوع نموده است:

۱- محجورین

۲- کسانی که حکم ورشکستگی آنها صادر شده است.

۳- کسانی که به علت ارتکاب سرقت، خیانت در امانت، کلاهبرداری، جرایم در حکم خیانت در امانت، جرایم در حکم کلاهبرداری، اختلاس، تدلیس، تصرف غیرقانونی در اموال عمومی از حقوق اجتماعی کلاً یا بعضاً محروم شده باشد در مدت محرومیت.

۴- برابر ماده ۱۲۶ لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت، کسی نمی‌تواند در بیش از یک شرکت، سمت مدیرعاملی داشته باشد. (ممنوعیت از مدیرعاملی در بیش از یک شرکت)

ممنوعیت از مدیرعاملی در قانون مالیات‌های مستقیم

د) قانون مالیات‌های مستقیم

تبصره ۳ ماده ۱۸۶ قانون مالیات‌های مستقیم تصریح دارد بدهکاران مالیاتی، امکان عضویت در هیات مدیره شرکت‌ها و مؤسسات و یا تاسیس شرکت‌ها و مؤسسات را پیش از اخذ مفاصا حساب مالیاتی ندارند. (محدودیت‌های مالیاتی برای قبول مدیریت شرکت)

ممنوعیت از مدیرعاملی در قانون مجازات اسلامی

ه) قانون مجازات اسلامی

محرومیت از حقوق اجتماعی، برابر بند «ر» ماده ۲۶ قانون مجازات اسلامی اعم از آنکه به موجب حکم یا ناشی از حکم صادره از سوی دادگاه باشد می‌تواند به ممنوعیت از مدیرعاملی یا ممنوعیت از عضویت در هیات مدیره شرکت‌های بخش خصوصی، منجر گردد.

ممنوعیت از مدیرعاملی در قانون دفاتر اسناد رسمی

و) قانون دفاتر اسناد رسمی و کانون سردفتران و دفتریاران

برابر ماده ۱۵ قانون یادشده، سردفتران اسناد رسمی و دفتریاران، اشتغال به تجارت و مدیریت شرکت های بخش خصوصی برای سردفتران اسناد رسمی و دفتریاران، منافی شغل سردفتری و دفتریاری شناخته می شود بنابراین، سردفتران اسناد رسمی و دفتریاران از قبول مدیرعاملی و عضویت در هیات مدیره شرکت های بخش خصوصی، به نوعی، ممنوع می باشند.

ممنوعیت از مدیرعاملی در قانون ارتقای سلامت نظام اداری

ز) قانون ارتقای سلامت نظام اداری

برابر بند ۳ قسمت الف ماده ۵ قانون یاد شده، تاسیس شرکت و عضویت در هیات مدیره هرگونه شرکت و موسسه برای افرادی که مشمول قانون مزبور شوند ممنوع می باشد.

ممنوعیت از مدیرعاملی در قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز

ح) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز

ماده ۶۹ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۹۲ به امکان محرومیت از تاسیس شرکت یا محرومیت از عضویت در هیات مدیره و مدیرعاملی اشخاص حقوقی به عنوان مجازات تکمیلی برای مرتکبین جرایم موضوع قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز، اشاره نموده است.